

К121 - Конвенција за надоместоци во случај на несреќи на работа, 1964 г. [Прилог I изменет во 1980 г.] (бр. 121)

Преамбула

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата четириесет и осма седница на 17 јуни 1964 година, и

Одлучи да донесе определени предлози во однос на надоместоците во случај на несреќи на работа и професионални заболувања, што претставува петта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврди дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна конвенција,

на осми јули илјада деветстотини шеесет и четврта година ја донесува следнава Конвенција, што може да се наведува како Конвенција за надоместоци во случај на несреќи на работа, 1964:

Член 1

Во оваа Конвенција --

- (а) изразот **законодавство** ги вклучува сите правила за социјалното осигурување, како и законите и прописите;
- (б) изразот **пропишано** значи утврдено од или врз основа на националното законодавство;

- (в) изразот **индустриско претпријатие** ги опфаќа сите претпријатија во следниве гранки на економска активност: рударство и вадење камен; производство; градежништво; електрична енергија, гас и вода; санитарни услуги; транспорт, складирање и врски;
- (г) изразот **издржувано лице** се однесува на положба на зависност што се претпоставува дека постои во пропишаните случаи;
- (д) изразот **издржувано дете** опфаќа--
  - (i) дете до возраста кога престанува задолжителното образование или на возраст до 15 години, во зависност од тоа која возраст е поголема, и
  - (ii) дете под пропишана возраст што е повисока од онаа што е наведена во потставот (i) и што е приправник или студент или има хронично заболување или деформитет што го прави неспособно за вршење каква било професионална дејност, под услови што се утврдени во националното законодавство: со тоа што се смета дека ова барање е исполнето кога националното законодавство го дефинира изразот на начин што ги опфаќа сите деца под определена возраст што е значително повисока од возраста што е наведена во потставот (i).

Член 2

- 1. Членката чиешто економски и медицински капацитети се недоволно развиени може, врз основа на изјава што се приложува кон нејзината ратификација, да ги користи привремените отстапки што се предвидени во следниве членови: член 5, член 9, став 3, точка (б), член 12, член 15, став 2, и член 18, став 3. Секоја таква изјава ги наведува причините за таквите отстапки.
- 2. Секоја членка што дала изјава во согласност со став 1 на овој член во својот извештај за примената на оваа Конвенција што се поднесува во согласност со член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот вклучува известување за секоја поединечна отстапка што ја користи--
  - (а) дека сè уште постојат причините за таквата примена; или
  - (б) дека од наведениот датум се откажува од правото на користење на отстапката.

Член 3

- 1. Секоја членка што ја ратификува оваа Конвенција може, со изјава што се приложува кон нејзината ратификација, да ги из земе од примената на Конвенцијата--
  - (а) морнари, вклучувајќи поморски рибари,
  - (б) државни службеници,

кога овие категории се заштитени со посебни системи што осигуруваат, во вкупен износ, надоместоци што се најмалку еднакви на овие што се бараат со оваа Конвенција.

- 2. Кога е во сила изјава што е дадена врз основа на став 1 на овој член, членката може да ги исклучи лицата што припаѓаат на категоријата или категориите што се изземени од примената на Конвенцијата од бројот на вработените кога го пресметува процентот на вработените во согласност со став 2, точка (г) на член 4 и со член 5.
- 3. Секоја членка што дала изјава во согласност со став 1 на овој член може дополнително да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот дека ги прифаќа обврските од оваа Конвенција во однос на категоријата или категориите што биле изземени во времето на нејзината ратификација.

Член 4

- 1. Националното законодавство во врска со надоместоците во случај на несреќи на работа ги заштитува сите вработени, вклучувајќи ги приправниците, во јавниот и приватниот сектор, вклучувајќи ги задругите, и, во случај на смрт на лицето што го издржувало семејството, пропишаните категории корисници.
- 2. Секоја членка може да предвиди исклучоци што смета дека се потребни во однос на--
  - (а) лица што вршат работа од повремен карактер и што не се вработени за целите на трговијата или дејноста на работодавачот;
  - (б) работници што работат од дома;

- (в) членови на семејството на работодавачот што живеат во неговиот дом, во однос на својата работа за него;
- (г) други категории вработени, чијшто број не треба да надминува 10 проценти од вкупниот број на вработени, освен оние што се изземени во согласност со точките од (а) до (в).

Член 5

Кога е во сила изјава што е дадена во согласност со член 2, примената на националното законодавство за надоместоци во случај на несреќа на работа може да се ограничи на пропишаните категории вработени, чијшто број не е помал од 75 проценти од вкупниот број вработени во индустриското претпријатие и, во случај на смрт на лицето што го издржувало семејството, пропишаните категории корисници.

Член 6

Осигурените случаи ги вклучуваат следниве случаи ако тие се настанати поради несреќа на работа:

- (а) состојба на болест;
- (б) неспособност за работа што произлегува од таква состојба и вклучува губење на заработката, како што утврдено во националното законодавство;
- (в) целосно губење на способноста за заработување или делумно губење на таквата способност над пропишаниот степен, кога е веројатно дека таквото губење ќе биде трајно, или соодветно губење на способноста; и
- (г) губење на средства за издржување како резултат на смрт на лицето што го издржувало семејството од страна на пропишаните категории корисници.

Член 7

- 1. Секоја членка пропишува дефиниција за „несреќа на работа“ што ги вклучува условите во коишто несреќата при доаѓање или заминување од работа се смета за несреќа на работа, и ги утврдува изразите во таквата дефиниција во своите извештаи за примената на оваа Конвенција што се поднесуваат во согласност со член 22 на Меѓународната организација на трудот.
- 2. Кога несреќите при доаѓање или заминување од работа се опфатени со системите за социјално осигурување освен оние што се однесуваат на надоместоци во случај на несреќа на работа и кога таквите системи предвидуваат надоместоци во случај на несреќи при доаѓање или заминување од работа што, земени заедно, се најмалку еднакви на оние што се бараат со оваа Конвенција, не е потребно да се спомнуваат несреќите при доаѓање или заминување од работа во дефиницијата за „несреќа на работа“.

Член 8

Секоја членка--

- (а) пропишува список од заболувања, што ги содржи најмалку заболувањата што се набројани во Прилог I кон оваа Конвенција, што се сметаат за професионални заболувања под пропишаните услови; или
- (б) во своето законодавство вклучува општа дефиниција за професионални заболувања што е доволно широка за да ги опфати најмалку заболувањата што се набројани во Прилог I кон оваа Конвенција; или
- (в) пропишува список од заболувања во согласност со точка (а), дополнет од општа дефиниција на професионалните заболувања или други одредби за утврдување на професионалното потекло на заболувањата што не се вклучени во списокот или се манифестираат под услови што се различни од пропишаните.

Член 9

- 1. Секоја членка им ги осигурува на заштитените лица, во согласност со пропишаните услови, следниве надоместоци:

- (а) медицинска нега и поврзани надоместоци во случај на болест;
  - (б) парични надоместоци во однос на осигурените случаи што се наведени во член 6, точки (б), (в) и (г).
2. Стекнувањето на правото на надоместоците не може да биде условено со работниот стаж, времетраењето на осигурувањето или плаќањето на придонесите: меѓутоа, за професионалните заболувања може да се пропише период на изложеност на ризикот.
3. Надоместоците се обезбедуваат во целиот тек на осигурениот случај: меѓутоа, во однос на неспособноста за работа, паричниот надоместок не треба да се исплаќа за првите три дена--
- (а) кога законодавството на некоја членка предвидува период на чекање на датумот на влегување во сила на оваа Конвенција, под услов ако членката во своите извештаи за примената на оваа Конвенција што се поднесуваат во согласност со член 22 на Меѓународната организација на трудот вклучува известување дека причините за користењето на оваа одредба сè уште постојат; или
  - (б) кога е во сила изјава што е дадена во согласност со член 2.

Член 10

- 1. Медицинската нега и поврзаните надоместоци во случај на болест вклучуваат--
  - (а) лечење од општ лекар и специјалистичко болничко или амбулантно лечење, вклучувајќи домашни посети;
  - (б) стоматолошка здравствена заштита;
  - (в) нега од болничари во домот или во болница или друга здравствена установа;
  - (г) задржување во болница, дом за закрепнување, санаториум или друга здравствена установа;

- (д) забни, фармацевтски и други медицински или хируршки материјали, вклучувајќи протези и ортопедски помагала, нивно одржување и, по потреба, замена, и очила;
- (ѓ) нега што се обезбедува од припадници на некоја друга професија што може во кое било време законски да се признае како професија што е поврзана со медицинската професија, под надзор од лекар или стоматолог; и
- (е) следниве третмани на работното место, кога е тоа можно:
  - (i) давање итна помош на лицата што претрпеле сериозна несреќа;
  - (ii) натамошно лечење на лицата чиешто повреди се полесни и не повлекуваат прекин на работењето.
- 2. Надоместоците што се обезбедуваат во согласност со став 1 на овој член се даваат, користејќи ги сите соодветни средства, за целите на одржување, оздравување или, кога тоа не е можно, подобрување на здравствената состојба на повреденото лице и неговата способност за работа и задоволување на неговите лични потреби.

Член 11

- 1. Секоја членка што обезбедува медицинска нега и поврзани надоместоци врз основа на општ систем за здравствена заштита или систем за медицинска нега за вработени лица може да утврди во своето законодавство дека таквата нега им е достапна на лицата што претрпеле повреди на работа под истите услови како на останатите лица што остваруваат права врз неа, под услов ако правилата за оваа материја се осмислени на таков начин што се избегнува осиромашувањето на корисниците.
- 2. Секоја членка што обезбедува медицинска нега и поврзани надоместоци преку надоместување на трошоците може во своето законодавство да утврди посебни правила во однос на случаите во коишто обемот, времетраењето или трошокот за таквата нега надминуваат разумни граници, под услов ако правилата за оваа материја не се косат со целта што е наведена во став 2 на член 10 и се осмислени на таков начин што се избегнува осиромашувањето на корисниците.

Член 12

Кога е во сила изјава што е дадена во согласност со член 2, медицинската нега и поврзаните надоместоци вклучуваат најмалку--

- (а) лечење од општ лекар, вклучувајќи домашни посети;
- (б) специјалистичко болничко или амбулантно лечење, и специјалистичка нега што може да биде достапна надвор од болниците;
- (в) давање на најосновните фармацевтски производи на рецепт од лекар или друго квалификувано лице;
- (г) хоспитализација, кога е тоа неопходно; и
- (д) кога е тоа можно, итна помош на самото работно место за лицата што биле повредени во несреќа на работа.

Член 13

Паричниот надоместок во однос на привремена или почетна неспособност за работа се исплаќа периодично и се пресметува во согласност со барањата од член 19 или со барањата од член 20.

Член 14

- 1. Паричните надоместоци во однос на губење на способноста за заработување, кога постои веројатност дека таквата способност ќе биде загубена трајно, или соодветното губење на способноста се исплаќаат во сите случаи кога таквото губење, што го надминува пропишаниот степен, трае по истекувањето на периодот во којшто се исплаќаат надоместоците во согласност со член 13.
- 2. Во случај на целосно губење на способноста за заработување, кога постои веројатност дека таквата способност ќе биде загубена трајно, или соодветното губење на способноста, надоместокот се исплаќа периодично и се пресметува на начин што е во согласност со барањата од член 19 или барањата од член 20.
- 3. Во случај на значително делумно губење на способноста за заработување што веројатно ќе биде трајно и го надминува пропишаниот степен, или соодветно губење на способноста, надоместокот е периодично плаќање што претставува соодветен дел од надоместокот што е предвиден во став 2 на овој член.

- 4. Во случај на делумно губење на способноста за заработување што веројатно ќе биде трајно но не го надминува пропишаниот степен што се спомнува во став 1 на овој член, или соодветно губење на способноста, паричниот надоместок може да биде во облик на еднократно плаќање.
- 5. Степените на губење на способноста за заработување или соодветното губење на способноста што се спомнуваат во ставовите 1 и 3 на овој член се пропишуваат на таков начин што се избегнува осиромашувањето на корисниците.

Член 15

- 1. Во исклучителни околности, и со согласност на повреденото лице, вкупниот износ или дел од периодичниот надоместок што е предвиден во ставовите 2 и 3 на член 14 може да се претвори во еднократно плаќање што соодветствува на проценетата еквивалентна вредност на периодичниот надоместок кога надлежниот орган има причини да верува дека ваквото еднократно плаќање ќе се искористи на начин што е особено поволен за повреденото лице.
- 2. Кога е во сила изјавата што е дадена во согласност со член 2 и засегнатата членка смета дека не располага со потребните административни можности за периодични плаќања, периодичниот надоместок што е предвиден во ставовите 2 и 3 на член 14 може да се претвори во еднократно плаќање што соодветствува на проценетата еквивалентна вредност на периодичниот надоместок, пресметано врз основа на достапните податоци.

Член 16

Зголемувања на периодични плаќања или другите дополнителни или посебни надоместоци, како што е пропишано, се предвидуваат за лицата со инвалидитет што имаат потреба од постојана помош или поддршка од друго лице.

Член 17

Се пропишуваат условите под коишто периодичните плаќања на име на губење на способноста за заработување или соодветното губење на способноста се преиспитуваат, привремено запираат или укинуваат со упатување до промени во степенот на загубата.

Член 18

- 1. Паричниот надоместок во случај на смрт на лицето што го издржувало семејството претставува периодично плаќање за вдовицата, како што е пропишано, за онеспособен и издржуван вдовец, издржуваните деца на починатото лице и други лица, како што е пропишано; ова плаќање се пресметува во согласност со барањата од член 19 или член 20: со тоа што не е потребно да се обезбеди надоместок за онеспособен и издржуван вдовец кога паричните надоместоци за останатите преживеани членови на семејството значително ги надминуваат износите што се бараат со оваа Конвенција и кога системите за социјално осигурување освен системите за надоместоци во случај на несреќа на работа на таквиот вдовец му обезбедуваат надоместоци што се значително поголеми од оние во однос на инвалидитетот што се предвидени во Конвенцијата за минималните стандарди за социјално осигурување, 1952 г.
- 2. Покрај тоа, се обезбедува надоместок за погребни трошоци во пропишаниот износ што не смее да биде помал од нормалните погребни трошоци: со тоа што правото на надоместокот за погребни трошоци може да биде предмет на пропишани услови во случајот кога надоместоците за погребни трошоци за преживеаните членови на семејството се значително поголеми од оние што се предвидени во оваа Конвенција.
- 3. Кога е во сила изјавата што е дадена во согласност со член 2 и засегнатата членка смета дека не располага со потребните административни можности за периодични плаќања, периодичниот надоместок што е предвиден во став 1 на овој член може да се претвори во еднократно плаќање што соодветствува на проценетата еквивалентна вредност на периодичниот надоместок, пресметано врз основа на достапните податоци.

Член 19

- 1. Во случајот на периодичните плаќања на коишто се применува овој член, износот на надоместокот, зголемен за износот на какви било семејни надоместоци што се исплаќаат во текот на осигурениот случај, треба да биде таков што, во однос на предметниот осигурен случај, за стандардниот корисник што наведен во Прилог II на оваа Конвенција, е еднаков најмалку на процентот што е назначен во тој прилог од вкупниот износ на претходната заработка на корисникот или лицето што го издржувало и на износот на какви било семејни надоместоци што се исплаќале на заштитено лице со истите семејни одговорности како стандардниот корисник.

- 2. Претходната заработка на корисникот или лицето што го издржувало се пресметуваат во согласност со пропишани прабила и, кога заштитените лица или лицата што ги издржувале се распределени во класи врз основа на својата заработка, нивните претходни заработки може да се пресметуваат од основните заработки на класите на коишто им припаѓаат.
- 3. Може да се пропише максимална граница за износот на надоместокот или за заработката што се зема предвид за пресметката на надоместокот, под услов ако максималната граница е утврдена на таков начин што се почитуваат одредбите од став 1 на овој член кога претходната заработка на корисникот или лицето што го издржувало се еднакви или помали од платата на квалификуван физички работник – маж.
- 4. Претходната заработка на корисникот или лицето што го издржувало, плата на квалификуваниот физички работник - маж, надоместокот и сите семејни надоместоци се пресметуваат врз истата временска основа.
- 5. За останатите корисници надоместокот се утврдува така што е во разумен соодност со надоместокот за стандардниот корисник.
- 6. За целите на овој член, квалификуван физички работник – маж е--
  - (а) машинобравар или металостругар во производството на машини, освен во индустријата за електрични машини; или
  - (б) лице што се смета за типичен квалификуван работник, одбрано во согласност со одредбите на следниот став; или
  - (в) лице чијашто заработка е еднаква или поголема од заработката на 75 проценти од сите заштитени лица, при што таквата заработка се утврдува врз годишна основа или за некој пократок период, како што е пропишано; или
  - (г) лице чијашто заработка е еднаква на 125 проценти од просечната заработка на сите заштитени лица.
- 7. Лицето што се смета за типичен квалификуван работник за целите на точка (б) од претходниот став е лице што е вработено во класата економски активности што опфаќа најголем број економски активни мажи што се заштитени во соодветниот осигурен случај, или лицата што ги издржуваат заштитените лица, во зависност од

случајот, во одделот што го опфаќа најголемиот број такви заштитени лица или лица што ги издржуваат; за оваа цел се користи меѓународната стандардна индустриска класификација на сите економски активности, донесена од Економско-социјалниот совет на Обединетите нации на неговата седма седница од 27 август 1948 година, што е внесена со измените и како пречистен текст во Анексот кон оваа Конвенција, или какви било дополнителни измени и дополнувања на таквата класификација.

- 8. Кога износот на надоместокот се разликува во однос на регионот, квалификуваниот физички работник – маж може да се утврди за секој регион во согласност со ставовите 6 и 7 на овој член.
- 9. Платата на квалификуваниот физички работник – маж се утврдува врз основа на износот на платата за вообичаен број работни часови што е утврдена со колективен договор, од или во согласност со националните закони или прописи, кога е тоа применливо, или согласно обичаите, вклучувајќи ги усогласувањата за трошоците за живот, доколку постојат; кога така утврдените плати се разликуваат во зависност од регионот но не е применет став 8 на овој член, се зема просечниот износ на платата.
- 10. Ниеден периодичен надоместок не смее да биде помал од пропишаниот минимален износ.

Член 20

- 1. Во случајот на периодичните плаќања на коишто се применува овој член, износот на надоместокот, зголемен за износот на какви било семејни надоместоци што се исплаќаат во текот на осигурениот случај, треба да биде таков што, во однос на предметниот осигурен случај, за стандардниот корисник што наведен во Прилог II на оваа Конвенција, е еднаков најмалку на процентот што е назначен во тој прилог од вкупниот износ на претходната заработка на корисникот или лицето што го издржувало и на износот на какви било семејни надоместоци што се исплаќале на заштитено лице со истите семејни одговорности како стандардниот корисник.
- 2. Платата на обичниот возрасен машки работник, надоместокот и сите семејни надоместоци се пресметуваат врз истата временска основа.
- 3. За останатите корисници надоместокот се утврдува така што е во разумен соодност со надоместокот за стандардниот корисник.

- 4. За целите на овој член, обичен возрасен машки работник е--
  - (а) лице што се смета за типичен неквалификуван работник во производството на машини, освен во индустријата за електрични машини; или
  - (б) лице што се смета за типичен неквалификуван работник, одбрано во согласност со одредбите на следниот став.
- 5. Лицето што се смета за типичен неквалификуван работник за целите на точка (б) од претходниот став е лице што е вработено во класата економски активности што опфаќа најголем број економски активни мажи што се заштитени во соодветниот осигурен случај, или лицата што ги издржуваат заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот што го опфаќа најголемиот број такви заштитени лица или лица што ги издржуваат; за оваа цел се користи меѓународната стандардна индустриска класификација на сите економски активности, донесена од Економско-социјалниот совет на Обединетите нации на неговата седма седница од 27 август 1948 година, што е внесена со измените и како пречистен текст во Анексот кон оваа Конвенција, или какви било дополнителни измени и дополнувања на таквата класификација.
- 6. Кога износот на надоместокот се разликува во однос на регионот, обичниот возрасен машки работник може да се утврди за секој регион во согласност со ставовите 4 и 5 на овој член.
- 7. Платата на обичниот возрасен машки работник се утврдува врз основа на износот на платата за вообичаен број работни часови што е утврдена со колективен договор, од или во согласност со националните закони или прописи, кога е тоа применливо, или согласно обичаите, вклучувајќи ги усогласувањата за трошоците за живот, доколку постојат; кога така утврдените плати се разликуваат во зависност од регионот но не е применет став 6 на овој член, се зема просечниот износ на платата.
- 8. Ниеден периодичен надоместок не смее да биде помал од пропишаниот минимален износ.

Член 21

- 1. Износите на паричните надоместоци што се исплаќаат тековно во согласност со ставовите 2 и 3 на член 14 и став 1 на член 18 се преиспитуваат во согласност со позначајните промени на општото ниво на заработката што настануваат како резултат на значителни промени на трошоците за живот.
- 2. Секоја членка ги вклучува наодите од таквите преиспитувања во своите извештаи за примената на оваа Конвенција што се поднесуваат во согласност со член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот и ги наведува преземените мерки.

Член 22

- 1. Надоместокот што некое заштитено лице би имало право да го користи во согласност со оваа Конвенција може да се прекине во пропишаните случаи--
  - (а) додека засегнатото лице се наоѓа надвор од територијата на членката;
  - (б) додека засегнатото лице се издржува на трошок на јавните фондови или на трошок на некоја установа или служба на социјалното осигурување;
  - (в) ако засегнатото лице поднело барање за добивање на надоместокот на измамнички начин;
  - (г) кога повредата на работа е предизвикана од кривично дело сторено од засегнатото лице;
  - (д) кога повредата на работа е предизвикана од доброволна интоксикација или поради тешко и намерно кршење на правилата од страна на засегнатото лице;
  - (ѓ) кога засегнатото лице, без оправдана причина, го занемарува користењето на медицинската нега и поврзаните надоместоци или услугите за рехабилитација што му се ставени на располагање, или не ги почитува правилата за потврдување на постоењето или продолжувањето на осигурениот случај или за однесувањето на корисниците; и
  - (е) сè додека преживениот сопружник живее со друго лице како сопружник.
- 2. Во пропишаните случаи и граници, дел од паричниот надоместок што вообичаено би бил доделен се исплаќа на лицата што се издржуваат од засегнатото лице.

Член 23

- 1. Секој подносител на барање има право на жалба во случај на одбивање на надоместото или право на приговор во однос на видот или износот на надоместокот.
- 2. Кога, во однос на примената на Конвенцијата, раководењето со медицинската нега е доверено на некое владино тело што поднесува одговорност пред законодавната власт, правото на жалба што е предвидено во став 1 на овој член може да се замени со правото приговорот во врска со одбивањето на медицинската нега или квалитетот на добиенаа нега за да се испита од страна на надлежниот орган.
- 3. Кога барањето се решава од посебен суд што е воспоставен за разгледување и решавање предмети поврзани со надоместоците за повреда на работа или во врска со социјалното осигурување воопшто и во којшто се застапени заштитените лица, не се признава право на жалба.

Член 24

- 1. Кога раководењето не е доверено на некоја установа што е регулирана од страна на државните органи или на некое владино тело што поднесува одговорност пред законодавната власт, претставниците на заштитените лица учествуваат во управувањето или се вклучени во него со советодавно својство, под пропишани услови; националното законодавство може, исто така, да предвиди учество на претставници на работодавачите и на државните органи.
- 2. Членката поднесува општа одговорност за правилното работење на установите или службите што учествуваат во примената на оваа Конвенција.

Член 25

Секоја членка поднесува општа одговорност за уредното обезбедување на надоместоците што се исплаќаат во согласност со оваа Конвенција и ги презема сите потребни мерки за оваа цел.

Член 26

- 1. Секоја членка, под пропишаните услови--
  - (а) презема мерки за спречување несреќи на работа и професионални заболувања;

- (б) обезбедува услуги за рехабилитација што се наменети да го подготват инвалидизираното лице секогаш кога тоа е можно за враќање на поранешното работно место, или, кога тоа не е можно, на друга дејност за надоместок што е најсоодветна на неговите склоности и способности; и
  - (в) презема мерки за олеснување на вработувањето на инвалидизираните лица на соодветни работни места.
2. Секоја членка, колку што е тоа можно, во своите извештаи за примената на оваа Конвенција што се поднесуваат во согласност со член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот обезбедува информации во врска со зачестеноста и сериозноста на несреќите на работа.

Член 27

Секоја членка на својата територија им осигурува на странските државјани ист третман како на сопствените државјани во однос на надоместоците во случај на несреќа на работа.

Член 28

- 1. Оваа Конвенција ги ревидира Конвенцијата за надомест за работниците (земјоделство), 1921 г., Конвенцијата за надомест за работниците (несреќи), 1925 г., Конвенцијата за надомест за работниците (професионални заболувања), 1925 г., и Конвенцијата за надомест за работниците (професионални заболувања) (ревидирана), 1934 г.
- 2. Ратификацијата на оваа Конвенција од членка што ја ратификувала Конвенцијата за надомест за работниците (професионални заболувања) (ревидирана), 1934 г. повлекува, во согласност со член 8 од неа, ipso jure итно откажување од таа Конвенција, ако и кога оваа Конвенција влезе во сила, но влегувањето во сила на оваа Конвенција не го спречува натамошното ратификување на Конвенцијата за надомест за работниците (професионални заболувања) (ревидирана), 1934 г.

Член 29

Во согласност со член 75 на Конвенцијата за минималните стандарди за социјално осигурување, 1952 г., Дел VI на таа конвенција и релевантните одредби од другите делови на конвенцијата престануваат да се применуваат за која било членка што ја ратификувала оваа Конвенција од датумот на којшто оваа Конвенција влегува во

сила за таа членка, но прифаќањето на обврските од оваа Конвенција се смета дека претставува прифаќање на обврските од Дел VI на Конвенцијата за минималните стандарди за социјално осигурување, 1952 г. и релевантните одредби во другите делови од неа за целите на член 2 на таа конвенција.

Член 30

Ако биде предвидено така со која било конвенција што може да се донесе последователно од Конференцијата во врска со кое било прашање или прашања што се уредуваат со оваа Конвенција, оние одредби на оваа Конвенција што се наведени во таквата конвенција престануваат да се применуваат за која било членка што ја ратификувала таа конвенција од датумот на којшто конвенцијата влегла во сила за таа членка.

Член 31

- 1. Меѓународната конференција на трудот може, на која било седница на којашто прашањето е вклучено во дневниот ред, да донесе измени на Прилог I кон оваа Конвенција со двотретинско мнозинство.
- 2. Таквите измени влегуваат во сила во однос на која било членка што веќе ја ратификувала конвенцијата кога таквата членка ќе го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот дека ги прифаќа измените.
- 3. Доколку Конференцијата не одлучи поинаку при донесувањето на измените, измените се во сила со самото нивно донесување од страна на Конференцијата за секоја членка што последователно ја ратификува конвенцијата.

Член 32

Формалните ратификации на оваа Конвенција се проследуваат до генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 33

- 1. Оваа Конвенција е обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.

- 2. Таа влегува во сила дванаесет месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки кај Генералниот директор.
- 3. Потоа, оваа Конвенција влегува во сила во однос на секоја членка, дванаесет месеци по датумот на регистрирање на нејзината ратификација.

Член 34

- 1. Членката што ја ратификувала оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за прв пат влегла во сила, преку акт испратен за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот. Ова откажување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на кој што е регистрирано.
- 2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и што во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од следните десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој нов период од десет години согласно со условите предвидени со овој член.

Член 35

- 1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања што му се доставени од страна на членките на Организацијата.
- 2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрацијата на втора ратификација доставена до него, Генералниот директор мора да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на кој што Конвенцијата влегува во сила.

Член 36

Професионални заболувања	Работи што вклучуваат изложеност на ризик *
<p>1. Пневмокониоза предизвикана од склерогена минерална прашина (силикоза, антракосиликоза, азбестоза) и силикотуберкулоза, под услов ако силикозата претставува одлучувачки фактор за предизвикување неспособност или смрт.</p>	<p>Сите работи што вклучуваат изложеност на предметниот ризик.</p>
<p>2. Бронхопулмонални заболувања предизвикани од прашина од тешки метали.</p>	<p>"</p>
<p>3. Бронхопулмонални заболувања предизвикани од памучен прав (бисиноза) или од прав од лен, коноп или американска агава.</p>	<p>"</p>
<p>4. Професионална астма предизвикана од сензибилизатори или надразнувачи што се признаени во оваа смисла и претставуваат неразделен дел од работниот процес.</p>	<p>"</p>
<p>5. Екстринзичен алергиски алвеолитис и поврзаните компликации, предизвикан од вдишување органски прав, како што е пропишано од националното законодавство.</p>	<p>"</p>
<p>6. Заболувања предизвикани од берилиум или неговите отровни соединенија.</p>	<p>"</p>
<p>7. Заболувања предизвикани од кадмиум или неговите отровни соединенија.</p>	<p>"</p>

8. Заболувања предизвикани од фосфор или неговите отровни соединенија.	"
9. Заболувања предизвикани од хром или неговите отровни соединенија.	"
10. Заболувања предизвикани од манган или неговите отровни соединенија.	"
11. Заболувања предизвикани од арсеник или неговите отровни соединенија.	"
12. Заболувања предизвикани од жива или нејзините отровни соединенија.	"
13. Заболувања предизвикани од олово или неговите отровни соединенија.	"
14. Заболувања предизвикани од флуор или неговите отровни соединенија.	"
15. Заболувања предизвикани од јаглерод дисулфид.	"

16. Заболувања предизвикани од отровни халогени деривати на алифатички или ароматични јаглеводороди.

"

17. Заболувања предизвикани од бензен или неговите отровни хомолози.

"

18. Заболувања предизвикани од отворни amino и нитро-деривати на бензен или неговите хомолози.

"

19. Заболувања предизвикани од нитроглицерин или други естри на азотна киселина.

"

20. Заболувања предизвикани од алкохоли, гликоли или кетони.

"

21. Заболувања предизвикани од асфиксанти: јаглерод монооксид, водороден цијанид или неговите отровни деривати, водороден сулфид.

"

22. Оштетување на слухот предизвикано од бучава.

"

23. Заболувања предизвикани од вибрации (нарушувања кај мускулите, тетивите, коските, зглобовите, периферните крвни садови или периферните нерви).	"
24. Заболувања предизвикани од работа во компримиран воздух.	"
25. Заболувања предизвикани од јонизирачко зрачење.	Сите работи што вклучуваат изложеност на дејството на јонизирачко зрачење.
26. Кожни заболувања предизвикани од физички, хемиски или биолошки агенси што не се споменати во другите точки.	Сите работи што вклучуваат изложеност на предметниот ризик.
27. Примарен епителиомски рак на кожата предизвикан од катран, смола, битумен, минерални масла, антрацен или соединенија, производи или остатоци од овие супстанции.	"
28. Рак на белите дробови или мезотелиом предизвикан од азбест.	"
29. Заразни болести или заболувања предизвикани од паразите во занимања што	▪ (а) Здравство или лабораториска работа.

вклучуваат особен ризик од контаминација.

- (б) Ветеринарна работа.
- (в) Работа што вклучува контакти со животни, животински трупови, делови од такви или стока што може да биде контаминирана од животни, животински трупови или делови од такви трупови.
- (г) Други работи што вклучуваат посебен ризик од контаминација.

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно Членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажување, регистрирани од него согласно одредбите од претходните членови.

Член 37

Кога тоа ќе го смета за потребно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот поднесува извештај до Генералната конференција за примената на оваа Конвенција и ја разгледува потребата за ставање на прашањето на нејзината целосна или делумна ревизија на дневен ред на Конференцијата.

Член 38

- 1. Ако Конференцијата усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира оваа Конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се одреди поинаку:
  - (а) ратификацијата на новата ревидирана конвенција од некоја членка ќе значи ipso jure откажување на оваа Конвенција, без оглед на одредбите од член 34 горе, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;
  - б) од датумот кога новата ревидирана конвенција влегува во сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од членките.

- 2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки кои што ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 39

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни.

ПРИЛОГ I. СПИСОК СО ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА (1)

(1) Првичниот Прилог I беше изменет во 1980 година во согласност со член 31 на Конвенцијата.

* При примената на овој Прилог се земаат предвид степенот и видот на изложеност кога е тоа соодветно.

ПРИЛОГ II. ПЕРИОДИЧНИ НАДОМЕСТОЦИ ЗА СТАНДАРДНИ КОРИСНИЦИ

Категорија	Стандарден корисник
1. Привремена неспособност за работа или неспособност за работа во почетна фаза	Маж со жена и две деца
2. Целосно губење на способноста за заработување и соодветно губење на способноста	Маж со жена и две деца

3. Смрт на лицето што го издржува семејството

Вдовица со две деца

АНЕКС

МЕЃУНАРОДНА СТАНДАРДНА ИНДУСТРИСКА КЛАСИФИКАЦИЈА НА СИТЕ ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ (Ревизија 4)*

Сектор А. Земјоделство, шумарство и рибарство

Оддел	Опис
01	Растително и животинско производство, лов и услужни дејности поврзани со нив
02	Шумарство и искористување на шуми
03	Рибарство и аквакултура

Сектор Б. Вадење руди и камен

Оддел	Опис
-------	------

05	Вадење јаглен и лигнит
06	Вадење сурова нафта и природен гас
07	Вадење руди на метал
08	Друго вадење руди и камен
09	Помошни услужни дејности во рударството

Сектор В. Преработувачка индустрија

Оддел	Опис
10	Производство на прехранбени производи
11	Производство на пијалаци

12	Производство на тутунски производи
13	Производство на текстил
14	Производство на облека
15	Производство на кожа и слични производи од кожа
16	Преработка на друго и производи од дрво и плута, освен мебел; производство на предмети од слама и плетарски материјал
17	Производство на хартија и производи од хартија
18	Печатење и репродукција на снимени медиуми

19	Производство на кокс и рафинирани нафтени производи
20	Производство на хемикалии и хемиски производи
21	Производство на фармацевтски производи, медицински, хемиски и ботанички производи
22	Производство на производи од гума и пластика
23	Производство на други неметални минерални производи
24	Производство на метали
25	Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема
26	Производство на компјутерски, електронски и оптички производи

27	Производство на електрична опрема
28	Производство на машини и опрема, неспомнати на друго место
29	Производство на моторни возила, приколки и полуприколки
30	Производство на останата опрема за транспорт
31	Производство на мебел
32	Останата производствена индустрија
33	Поправка и инсталирање машини и опрема

Сектор Г. Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација

Оддел	Опис
--------------	-------------

35	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација
----	---

Сектор Д. Снабдување со вода, отстранување отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината

Оддел	Опис
36	Собирање, обработка и снабдување со вода
37	Отстранување на отпадни води
38	Дејности за собирање, обработка и отстранување отпад; обновување на материјали
39	Дејности за санација и други услуги за управување со отпад

Сектор Ѓ. Градежништво

Оддел	Опис
-------	------

41	Изградба на згради
42	Нискоградба
43	Специјализирани градежни дејности

Сектор Е. Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли

Оддел	Опис
45	Трговија на големо и мало и поправка на моторни возила и мотоцикли
46	Трговија на големо, освен трговија со моторни возила и мотоцикли
47	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли

Сектор Ж. Транспорт и складирање

Оддел	Опис
49	Копнен транспорт и цевководен транспорт
50	Воден транспорт
51	Воздухопловен транспорт
52	Складирање и помошни дејности во превозот
53	Поштенски и курирски дејности

Сектор 3. Објекти за сместување и сервисни дејности со храна

Оддел	Опис
55	Објекти за сместување

56	Дејности за подготовка на оброци и служење храна
----	--

Сектор S. Информации и комуникации

Оддел	Опис
58	Издавачка дејност
59	Филмска дејности, продукција на видео и телевизиска програма, дејности на снимање звучни записи и музичко издаваштво
60	Емитирање програма
61	Телекомуникации
62	Компјутерско програмирање, консултантски и сродни дејности
63	Информативни услужни дејности

Сектор И. Финансиски дејности и дејности на осигурување

Оддел	Опис
64	Финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови
65	Осигурување, реосигурување и пензиски фондови, освен задолжително социјално осигурување
66	Помошни дејности кај финансиските услуги и дејностите во осигурувањето

Сектор Ј. Дејности во врска со недвижен имот

Оддел	Опис
68	Дејности во врска со недвижен имот

Сектор К. Стручни, научни и технички дејности

Оддел	Опис
-------	------

69	Правни и сметководствени дејности
70	Управувачки дејности; советување во врска со управувањето
71	Архитектонски дејности и инженерство; техничко испитување и анализа
72	Научно истражување и развој
73	Маркетинг (рекламирање и пропаганда) и истражување на пазарот
74	Останати стручни, научни и технички дејности
75	Ветеринарни дејности

Сектор Л. Административни и помошни услужни дејности

Оддел	Опис
--------------	-------------

77	Дејности на изнајмување и давање под закуп
78	Дејности на вработување
79	Туристички агенции, организатори на патувања, останати резервациски услуги и поврзани дејности
80	Заштитни и истражни дејности
81	Услуги поврзани со одржување згради и дејности на уредување и одржување на животната средина и природата
82	Канцелариско-административни и помошни дејности и други деловно-помошни дејности

Сектор Љ. Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување

Оддел	Опис
84	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување

Сектор М. Образование

Оддел	Опис
85	Образование

Сектор Н. Дејности на здравствена и социјална заштита

Оддел	Опис
86	Дејности за здравствена заштита
87	Дејности на социјална заштита со сместување
88	Дејности на социјална заштита без сместување

Сектор Њ. Уметност, забава и рекреација

Оддел	Опис
-------	------

90	Креативни, уметнички и забавни дејности
91	Библиотеки, архиви, музеи и останати културни дејности
92	Дејности на коцкање и обложување
93	Спортски, забавни и рекреативни дејности

Сектор О. Други услужни дејности

Оддел	Опис
94	Дејности на организации врз база на зачленување
95	Поправка на компјутери и предмети за лична употреба и за домаќинства
96	Други лични услужни дејности

Сектор П. Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат разновидни услуги за сопствени потреби

Оддел	Опис
97	Дејности на домаќинствата што вработуваат послуга (домашен персонал)
98	Дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат разновидни услуги за сопствени потреби

Сектор Р. Дејности на екстратериторијални организации и тела

Оддел	Опис
99	Дејности на екстратериторијални организации и тела

* Забелешка: Во согласност со членовите 19(7) и 20(5) на Конвенцијата, првичниот Анекс беше ажуриран со изменетата верзија на Меѓународната стандардна индустриска класификација на сите економски активности (ISIC Rev. 4), одобрена од Комисијата за статистика на Економско-социјалниот совет на ОН во март 2006 год.